

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 289
§ 72

28.10.2013
07.11.2013

Kuntarakenneuudistus/yhdistymisselvitysvelvollisuus

KH 28.10.2013 § 289

Eduskunta hyväksyi 26.6.2013 kuntarakenneuudistusta koskevan kuntajakolain (1698/2009) muutokset muuttaen samalla lain nimikkeen kuntarakennelaksi. Laki astui voimaan 1.7.2013.

Kuntarakennelaki asettaa kunnille velvollisuuden yhdistymisen selvittämiseen, jos yksikin kolmesta lain määrittelemästä selvityisperusteesta toteutuu. Perusteet ovat palveluiden edellyttämä noin 20 000 asukkaan väestöpohja, työpaikkaomavaraisuus, työssäkäynti ja yhdyskuntarakenne sekä kunnan taloudellinen tilanne. Lisäksi kunnan tulee lain mukaan osallistua yhdistymisselvitykseen, jos alueella ei muutoin ole saavutettavissa selvityisperusteet täyttävää, laissa edellytettyä toiminnallista kokonaisuutta. Kunnat voivat kuitenkin laissa säädetyin perustein hakea poikkeusta selvityisperusteiden osoittamasta selvitysalueesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lainsäädännön valmisteluvaiheesta johtuen kunnille asetettavasta määräajasta säädetään lailla erikseen myöhemmin. Kuntarakenneuudistuksen ohella kuntauudistus koostuu kuntalain kokonaisuudistuksesta, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevasta lainsäädännöstä, valtiosuusudistuksesta, metropolialueen hallintoratkaisusta sekä kuntien tehtävien arvioinnista.

Kuntarakennelain toteuttaminen etenee kolmessa vaiheessa, jotka ovat:

1. yhdistymisselvitys
2. selvitykseen perustuva mahdollinen yhdistymisesitys
3. yhdistymissopimus

Yhdistymisselvitys ei automaattisesti tarkoita kuntaliitoksia juuri näiden kuntien kesken, vaan sitä, että selvitykseen osallistuvat kunnat yhdessä tunnustelevat mahdollisen liitoksen hyötyjä ja haittoja useasta eri näkökulmasta. Uudistuksen yleisenä edellytyksenä on, että selvitysalueiden tulee muodostaa alueellisesti eheä kokonaisuus tai muu toiminnallinen

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 289
§ 72

28.10.2013
07.11.2013

---

kokonaisuus. Lisäksi selvitysalueen tulee olla perusteltu alueen kokonaisedun näkökulmasta.

Kuntarakenneuudistuksessa on kaikkiaan kolme vaihetta: yhdistymisselvitys, -esitys ja -sopimus. Yhdistymisselvityksen tavoitteena on valmistella esitys kuntien yhdistymisestä ja siihen liittyvä yhdistymissopimus. Yhdistymisselvityksen valmistuttua kunta päättää erikseen valtuustotasolla, jatkaako se prosessia yhdistymisesityksen vaiheeseen.

Toisessa vaiheessa tehdään selvityksen perusteella esitys yhdistymisestä. Kolmannessa vaiheessa yhdistyvät kunnat tekevät yhdistymissopimuksen. Varsinaisten kuntaliitosten on määrä astua voimaan vuosina 2015–2017.

Kuntarakenneuudistuksen toteuttamiseksi kunnan tulee yhdessä muiden kuntien kanssa selvittää kuntajaon muuttamisen edellytykset kuntarakennetta säätelevän lainsäädännön mukaisen kuntarakenteen aikaansaamiseksi.

Kriteereissä, joiden täyttyminen vähintään yhden kriteerin osalta laukaisee selvityksiperusteen, on kolme osiota:

- palveluiden edellyttämä väestöpohja
  - 20 000 asukasta
  - 50 syntynyttä lasta vuodessa
  - *kriteerit täyttyvät Utajärven osalta*
- työpaikkaomavaraisuus, työssäkäynti ja yhdyskuntarakenne
  - *kriteerit eivät täyty*
- kunnan taloudellinen tilanne
  - *kriteeri ei täyty*

Kuntarakennelain 4 g §:n perusteella kunta voi hakea selvityksiperusteiden osoittamasta selvitysalueesta poikkeamaa määrätyn perustein. Poikkeuksen hakemiselle ei ole määräaikaa, sitä voidaan hakea myös selvityksen alettua.

Aikataulukutus yhdistymisprosessin osalta on seuraava:

- kuntien ilmoitukset selvitysalueista 30.11. 2013 mennessä.
- Selvitys ei sido kuntaa, selvitysalue voi muuttua myöhemmin
- selvityksen valmistumisen määräaika riippuu sote-järjestämislain hyväksymisestä. Tästä säädetään erikseen ko. lain käsittelemisen yhteydessä. Selvityksen tulee kuitenkin valmistua 6 kk kuluttua järjestämislain hyväksymisestä. Valtiovarainministeriö voi pidentää määräaikaa hakemuksesta.

Tämän hetkinen arvio on, että järjestämislaki hyväksytään kesällä 2014, joten selvityksien tulisi olla valmiina noin vuoden 2014 loppuun mennessä.

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 289
§ 72

28.10.2013
07.11.2013

Valtiovarainministeriön kirje, 2.9. 2013 on liitteenä.
Liite kh nro 1

Ministeriön kysymykset ovat liitteenä.
Liite kh nro 2

Utajärven kunta on aiemmissa lausunnoissaan esittänyt kannanottonsa siitä, miten kunta- ja palvelurakennemuutuksessa -johon sisältyy sote-rakenteiden uudistus sekä kunta/valtio-suhteen kokonaistarkastelu kuntapalvelujen suhteen - tulisi edetä.

Kannanotossaan kunta on esittänyt, että

- ensiksi tulee määritellä sote-järjestämislain kautta sosiaali-terveyspalveluiden järjestäminen: sote-alueiden määrittely, palveluiden integrointi, alueiden hallinnointi, rahoitusjärjestelmä, - toiseksi tulee määritellä ne tehtävät, jotka

kunta/valtio-tarkastelussa kunnille jäävät

-vasta tämän jälkeen kunnilla on mahdollisuus arvioida,

kykenevätkö ne suoriutumaan kunnallisten palvelujen

järjestämisestä/tuottamisesta, alueensa kehittämisestä ja kuntansa

demokratian ja sosiaalisen koheesion kehittämisestä yksin,

yhteistyössä muiden kuntien kanssa tai kuntaliitoksien.

Edellä esitettyyn perustuen, Utajärven kunnan valmius ruveta

selvittelemään kuntarakennelain tarkoittamaa kuntayhteistyön

tiivistämistä - syvenevän yhteistyön ja/tai kuntaliitoksien kautta -

selkeytyy vasta vuoden 2014 jälkipuoliskolla, edellyttäen, että

valtiovarainministeriön kaavailema aikataulut

kokonaisprosessin osalta pitää paikkansa. Kunnan täytyy kuitenkin

ilmoittaa marraskuun loppuun mennessä kunnat, joiden kanssa

Utajärven kunnan mielestä olisi järkevää selvittää yhteistyön

kehittämistä.

Kunnanjohtajan ehdotus

Kunnanhallitus päättää tehdä esityksen valtuustolle otsikkoasiasta.

Hallitus

Hyväksyttiin.

VALT § 72

Valtuusto päätti yksimielisesti hyväksyä esittelyssä mainitut periaatteet Utajärven kunnan lausunnoksi, koskien kuntauudistusprosessin kokonaisvaltaista etenemistä.

Koska valtiovarainministeriö kuitenkin vaatii kuntia esittämään luettelon kunnista, joiden kanssa Utajärven kunnan mielestä olisi järkevää selvittää syvenevää yhteistyötä ja/tai kuntien yhdistymistä, kunta nimeää siihen seuraavat kunnat: Vaala, Pudasjärvi, Ii, Muhos. Kolme ensimmäistä kuntaa kuuluu

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 289
§ 72

28.10.2013
07.11.2013

Oulunkaaren kuntayhtymän alueeseen, Muhos on Utajärven naapurikunta Oulujokilaaksossa.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Utajärvellä 13.11.2013

Sirpa Nykänen, palvelusihteeri